

ARAŞTIRMA

FLÖRT ŞİDDETİ TUTUM ÖLÇEĞİ GEÇERLİLİK VE GÜVENİRLİLİK ÇALIŞMASI

Füsun TERZİOĞLU* İlknur Münevver GÖNENÇ** Funda ÖZDEMİR***
Gülten GÜVENÇ**** Gülşah KÖK***** Neslihan YILMAZ SEZER*****
Başak DEMİRTAŞ HİÇYILMAZ*****

Alınış Tarihi:19.01.2016

Kabul Tarihi:10.11.2016

ÖZET

Amaç: Bu çalışmada gençlerin flört ilişkilerinde şiddete yönelik tutumlarının belirlenmesi için bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini 1045 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Araştırmada ilgili literatür taraması, kompozisyon yazdırma ve odak grup görüşmeleri doğrultusunda geliştirilen ve altı uzmandan görüş alınarak 130 değişkeni içeren madde havuzu oluşturulmuştur. Verilerin analizi madde toplam test korelasyonu, Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) ve Barlett Sphericity testi, doğrulayıcı ve açıklayıcı faktör analizi ile yapılmıştır.

Bulgular: Analizler sonucunda toplam varyansın %53.15'ini açıklayan 28 maddeli ve 5 faktörlü ölçek elde edilmiştir. Ölçeğin Cronbach-alpha güvenilirlik katsayısı 0.91 olarak belirlenmiştir. Araştırmada test-tekrar test güvenilirlik testinde, iki ölçüm puanları arasında istatistiksel olarak önemli bir fark bulunmamıştır ($p>0.05$).

Sonuç: Flört şiddetine yönelik tutumları belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin Türk toplumuna uygun ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şiddet; flört şiddet; tutum

ABSTRACT

The Validity and Reliability of The Dating Violence Scale

Objective: In this study, it was aimed to develop a scale to identify students' attitudes towards dating violence.

Method: The study sample consisted of 1045 university students. 130 variables pool were developed in the direction of literature searching, composition and focus group interviews along with expert opinion. Data were analysed using the item total test correlation, Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) and Barlett Sphericity test, confirmatory and exploratory factor analysis.

Results: In the result of the analysis, 28 items and 5 factor scale describing the 53.15% of the variance was obtained. The Cronbach's alpha reliability coefficient was determined as 0.91. In this research, in the test-retest reliability test, the difference between the two measurement scores was statistically insignificant ($p>0.05$).

Conclusion: Finally, it was concluded that the dating violence scale was that aimed to develop attitudes towards dating violence to be a suitable and reliable scale for Turkish society.

Keywords: Violence; dating violence; attitude

GİRİŞ

Flört şiddeti, kız/erkek arkadaşlığında birisinin diğerine kasıtlı olarak cinsel, fiziksel, ekonomik ve psikolojik saldırıda bulunmasıdır (Ely, Dulmus and Wodarski 2002). Cinsel şiddet, cinsel davranışlara veya cinsel ilişkiye zorlama gibi; fiziksel şiddet çimdikleme, tokat atma gibi; ekonomik şiddet çalışmasını engelleme ya da kısıtlama gibi; psikolojik şiddet ise küfretme,

utandırma gibi davranışları içermektedir (Can-Gürkan ve Coşar 2009; Sezer 2008; Şenol ve Yıldız 2013). Flört şiddeti geçmişte geleneksel olarak erkeğin kadına uyguladığı bir şiddet türü olarak değerlendirilirken, günümüzde her iki cinsiyetin de çeşitli şiddet türleri uyguladığı ya da mağdur olduğu vurgulanmaktadır (Eaton, Kristen, Barrios, Brener and Noona 2007). Flört

* Prof.Dr., İstinye Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi

** Yrd.Doç.Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü, e-posta: imgonenc@gmail.com

*** Doç.Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

**** Doç.Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Yüksekokulu

***** Öğretim Görevlisi Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Hemşirelik Yüksekokulu

***** Blm. Uzm, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü

*****Yrd. Doç.Dr., Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü

şiddeti ile ilgili yapılan bir çalışmada (2006), genç kadınların %17-%48 oranında, erkeklerin ise %10-%39 oranında partnerine fiziksel şiddet uyguladığı belirlenmiştir (Luthra ve Gidycz 2006). Hickman, Jaycox ve Aronoff (2004) yaptıkları çalışmada; genç kadınların %60-83 oranında psikolojik şiddet, %3-24 oranında ise cinsel şiddet uyguladığı; genç erkeklerin ise %55-80 oranında psikolojik şiddet, %13-37 oranında cinsel şiddet uyguladığı saptanmıştır. Diğer bir çalışmada (2014) flört şiddeti oranının üniversite öğrencilerinde %10-50 arasında olduğu bildirilmektedir (Kaukinen 2014). Ülkemizde flört şiddeti ile ilgili sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Kabasakal ve Girli'nin yaptıkları çalışmada (2012) üniversite öğrencilerinde flörtüne sık sık bağırma kadınlarda %13.6, erkeklerde %3.8, flörtü tarafından hakarete uğrama kadınlarda %10.3, erkeklerde %22.7 olarak belirtilmiştir. Ülkemizde yapılan başka bir çalışmada da (2006), flört ilişkilerinde şiddet oranının yüksek olduğu ve bireylerin partnerlerine yönelik bazı davranışlarının zarar verici boyutta olabileceği belirtilmiştir (Pinar ve Algier 2006).

Günümüzde, gençlerin “şiddet davranışlarını birbirlerinden öğrenmesi” görüşü yaygınlık kazanmaktadır. Flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışların belirlenmesi, bu yöndeki olumlu tutumların pekiştirilmesi, olumsuz tutumların ise olumlu yönde geliştirilmesi açısından yardımcı olacaktır. Geleceğin olumlu tutum kazanmış gençleri sağlıklı aileleri oluşturacaktır. Bu çalışmada da, gençlerin flört şiddetine ilişkin tutumlarını değerlendirmeye yarayan bir ölçüm aracı geliştirmek hedeflenmiştir. Araştırma kapsamında geliştirilen Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (FŞTÖ)'nin gençlerde flört şiddetini belirlemede ve etkileyen faktörleri incelemede katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Araştırma FŞTÖ'nin geliştirilmesi amacıyla metodolojik olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Örnekleme

Bu araştırma, Ankara'da bir üniversitenin fakültelerinde eğitim alan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Literatürde, ölçek geliştirilirken her bir ölçek maddesi için 5–10 kişinin örnekleme alınması önerilmektedir (Kılınçer ve Tuzgöl 2013; Young and Pearce 2013; Tezbaşaran 1997). Tabachnick, Fidell (2001) tarafından faktör analizi için denek sayısının, 100'ün altına inmemesi önerilmekte,

300 denek sayısı “iyi”, 1000 ise “mükemmel” olarak değerlendirilmekte ve örneklem büyüklüğünün en az gözlenen değişken sayısının beş katı olması gerektiği ifade edilmektedir. Bu çalışmanın taslak ölçeğinde hazırlanan madde sayısı 130 olup, 1045 öğrencinin örnekleme alınmasına karar verilmiştir. Örnekleme kapsamına alınan öğrenciler, fakültelere, sınıflara ve cinsiyete göre orantılı tabakalı tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir.

Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinin Geliştirme Süreci

Ölçme aracının geliştirme sürecinin ilk aşamasında ölçeğin madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzunun oluşturulması için konuya ilişkin literatür incelenmiştir (Hickman, Jaycox and Aronoff 2004; Luthra 2006; Kabasakal ve Girli 2012). Ayrıca Basit Rastgele Örnekleme Yöntemi kullanılarak belirlenen ve araştırma kapsamı dışında bırakılan bir fakültede, 12 öğrenciye (6 kız, 6 erkek) flört şiddetine ilişkin görüşlerini belirtmeye yönelik kompozisyon yazdırılmış ve başka bir fakültede 24 öğrenci ile odak grup görüşmesi yapılmıştır. Ölçek maddeleri oluşturulurken, ölçekte yer alacağı tahmin edilen madde sayısının en az üç katı kadar maddenin hazırlanması önerilmektedir (Tezbaşaran 1997). FŞTÖ'ü için tahmin edilen madde sayısı 40 olarak düşünülmüştür. Literatür taraması, niteliksel görüşmeler ve yazılan kompozisyonlardan elde edilen veriler araştırmacılar tarafından değerlendirilerek, tutum ifadesi olabileceği düşünülen maddeler belirlenmiştir. Ölçeğin taslak hali toplam 122 maddeden oluşmuştur. Ölçekte yer alan ifadelerin değerlendirilmesi için bir Ölçme Değerlendirme uzmanı ile farklı disiplinlerden 6 uzmandan (Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği, Sosyal Hizmet Uzmanı ikişer kişi) görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda ölçekte yer alan 16 madde çıkarılmış, ölçeğe 12 madde eklenmiş, 5 maddede ise ifade değişikliği yapılmış ve ölçek 130 madde olarak belirlenmiştir. Ölçek, tüm örnekleme uygulanmadan önce farklı bir üniversitenin her sınıfından kız ve erkek öğrencileri içerecek şekilde toplam 40 öğrenci ile ön uygulama yapılmış, ölçekte anlaşılmayan ifade olmadığı belirlenmiştir.

Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

Flört şiddeti tutum ölçeği, flört ilişkilerinde bireylerin şiddete yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik geliştirilen 5'li likert tipi bir ölçektir. Flört şiddetine ilişkin

tutum cümleleri, birey tamamen katılıyorsa “5”, katılıyorsa “4”, kararsızsa “3”, katılmıyorsa “2”, kesinlikle katılmıyorsa “1” puan alacak şekilde puanlandırılmıştır. Bu puanlama sonucuna göre ölçekte yer alan her bir madde için alınabilecek en yüksek puan 5, en düşük puan ise 1’dir. Ölçek puan ortalamasının 5’e yaklaşması bireylerin flört şiddetine yönelik sahip olduğu tutumlarının, flört şiddetini desteklemediğini göstermektedir.

Uygulama

Araştırmanın verileri Mart 2015-Haziran 2015 tarihleri arasında anket yöntemi ile toplanmıştır. Veriler toplanmadan önce, öğrencilere deneme ölçeğinin amacı açıklanmış ve yazılı onamları alınmıştır. FŞTÖ öğrencilerin derslerinin olmadığı saatlerde uygulanmış ve ölçeğin uygulanması yaklaşık 20-30 dakika sürmüştür.

İstatistiksel Değerlendirme

Örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olup olmadığını belirlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi ve Bartlett’s Sphericity testi uygulanmıştır. Ölçeğin yapı geçerliliğini ortaya koymak ve ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerinin belirlenerek boyutlandırılması amacıyla açımlayıcı faktör analizi ve ‘varimaks’ eksen döndürme temel bileşenler analizi uygulanmıştır. Ölçeğin güvenilirlik çalışması için ise iç tutarlılık analizi ve test-tekrar test güvenilirliği analizi kullanılmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık analizi Cronbach Alfa Güvenirlik Katsayısı kullanılarak hesaplanmıştır. Test – tekrar test yönteminde ölçek 36 kişiye iki defa uygulanmıştır. 1045 kişinin bulunduğu veri seti rastgele olarak 793 kişi ve 252 kişi olarak ikiye ayrılmıştır. Açımlayıcı faktör analizi için 793 kişinin olduğu veri seti bir istatistik paket programına aktarılarak analizler tamamlanmıştır. Açımlayıcı faktör analizinden elde edilen yapının doğrulanması için, 252 kişilik ikinci veri seti kullanılmış, IBM SPSS AMOS programı ile Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. Maximum Likelihood yöntemi kullanılmış olup, referans değerleri aşağıda belirtilmiştir.

Faktör yükleri ve madde-toplam korelasyonları katsayısı düşük olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Bütün bu analizler sonucunda ölçeğin madde sayısı 130’dan 28’e düşürülmüş, FŞTÖ’nin son hali 28 madde olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın etik yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli kurum izni ve etik açıdan uygunluğunun değerlendirilmesi için etik izin alınmıştır.

Katılımcılara araştırmacılar tarafından çalışma ile ilgili gerekli açıklamalar yapılmış ve bilgilendirilmiş onamları alınarak gönüllü katılımları sağlanmıştır. Bu çalışma Ankara Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Proje (BAP) koordinatörlüğü tarafından desteklenmiştir.

Tablo 1. DFA’da Kullanılan Uyum İndeksleri ve Kabul Edilebilir Değerleri

Uyum İndeksi	Kabul Edilebilir Uyum
χ^2/df	<4-5
TLI	>0.90
CFI	>0.90
RMSEA	<0.08
SRMR	<0.10
NFI	>0.90
GFI	>0.90

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %49.7’si kadın, %40.3’ü erkek olup, %10.0’ı bu soruyu cevaplamamışlardır. Katılımcıların %26.8’i dil, tarih-coğrafya, %3.0’ı diş hekimliği, %3.5’i eczacılık, %6.3’ü eğitim bilimleri, %6.6’sı fen, %10.9’u hukuk, %4.9’u ilahiyat, %3.6’sı iletişim, %7.9’u mühendislik, %6.7’si sağlık bilimleri, %8.6’sı siyasal bilgiler, %3.4’ü veterinerlik ve %7.0’si ise ziraat fakültesinde eğitim görmekte olup %0.7’si fakültesini belirtmemiştir. Katılımcıların %59.7’si gelirinin giderine eşit olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların %82.1’inin şimdiye kadar bir flört deneyiminin, %40.4’ünün ise halen bir flört ilişkisinin olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %40.8’i son flört ilişkisinin 1 yıldan az, %30.3’ü 1-3 yıl arası olduğunu ifade etmiştir.

FŞTÖ’nün Yapı Geçerliliği Faktör Analizi

Ölçeğin son şekline ulaşabilmesi için toplam 1045 üniversite öğrencisi çalışmaya katılmıştır. FŞTÖ’nün Kasiyer Meyer Olkin (KMO) değerinin 0.795 olduğu ve Bartlett Sphericity testi ise değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p<0.001$). KMO katsayısı ve Barlett Sphericity testi sonucundan elde edilen bulgular ($p<0.001$), faktör analizi yapabilmek için çalışılan örneklem büyüklüğünün yeterli ve verilerin ise faktör analizi için uygun olduğunu göstermiştir. Çalışmada, 130 maddelik yapıya faktör analizi uygulanmıştır. İlk değerlendirmede tüm maddelerin dahil olduğu yapıda 36 faktör oluşmuştur. Adım adım birden fazla faktöre

güçlü şekilde yüklenen veya hiçbir faktöre yüklenmeyen maddeler (genel yapıyı bozan maddeler) yapı dışı bırakılmıştır. Son olarak 102 madde yapıya uymadığı için yapıdan çıkarılmıştır. Geliştirilen ölçek 28 maddeden ve beş alt boyuttan oluşmuştur. Genel şiddet,

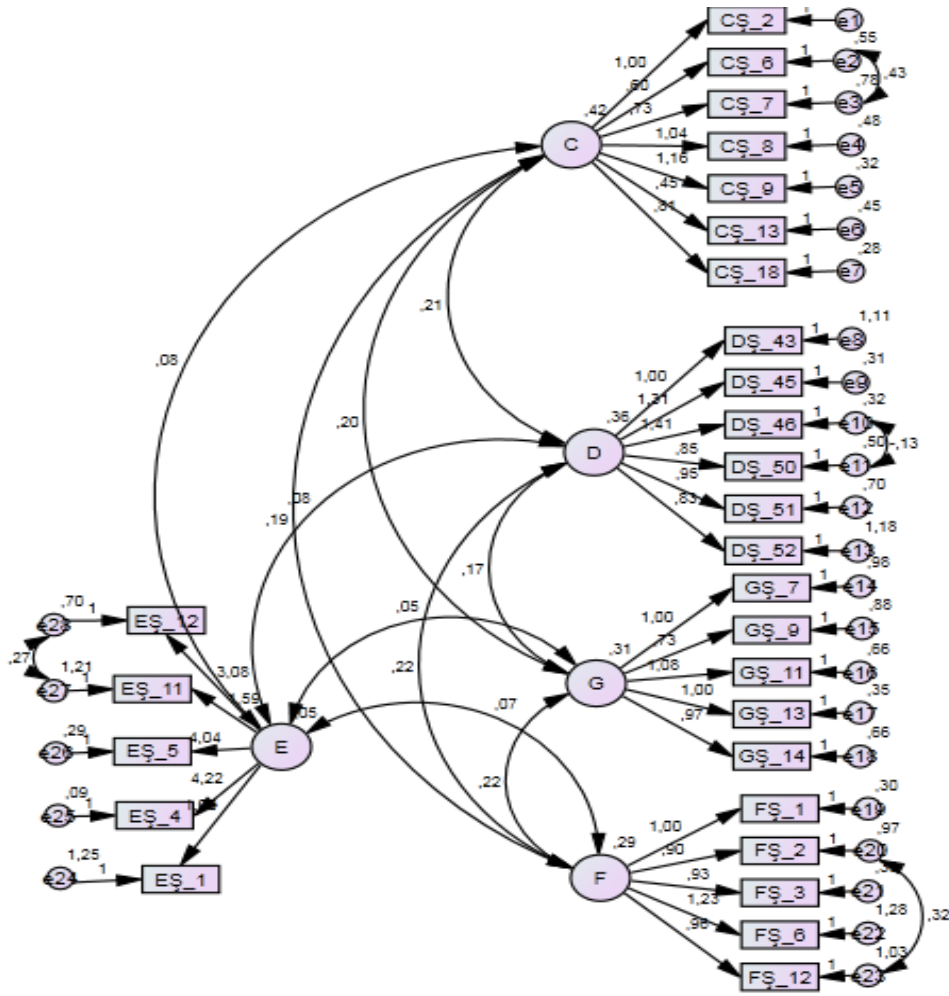
fiziksel şiddet ve ekonomik şiddet alt boyutlarında 5'er, duygusal şiddet alt boyutunda 6, cinsel şiddet alt boyutunda da 7 madde bulunmaktadır. Bu beş alt boyuta ait varyans açıklama oranları, maddelerin dağılımı ve faktör yükleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. FŞTÖ'nün Yapı Geçerliliği Faktör Analizi

Değişkenler	Faktör Yükleri	Varyans Yüzdesi	Özdeğeri
Genel Şiddet (GŞ)		10.143	2.840
GŞ_14	0.758		
GŞ_13	0.739		
GŞ_11	0.680		
GŞ_9	0.552		
GŞ_7	0.547		
Fiziksel Şiddet (FŞ)		8.345	2.337
FŞ_12	0.684		
FŞ_6	0.617		
FŞ_2	0.603		
FŞ_1	0.578		
FŞ_3	0.520		
Duygusal Şiddet (DŞ)		12.987	3.636
DŞ_46	0.786		
DŞ_45	0.762		
DŞ_51	0.659		
DŞ_52	0.622		
DŞ_43	0.618		
DŞ_50	0.554		
Ekonomik Şiddet (EŞ)		7.598	2.127
EŞ_1	0.637		
EŞ_4	0.609		
EŞ_11	0.584		
EŞ_12	0.575		
EŞ_5	0.571		
Cinsel Şiddet (CŞ)		14.074	3.941
CŞ_6	0.776		
CŞ_7	0.719		
CŞ_13	0.712		
CŞ_9	0.694		
CŞ_2	0.637		
CŞ_18	0.623		
CŞ_8	0.560		

Geliştirilen FŞTÖ'nün alt boyutları olarak belirlenen fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddet alt maddelerinin literatürde tanımlanan şiddet türlerini kapsadığı görülmektedir (Yumuşak ve Şahin 2014). FŞTÖ'nün alt boyutlarında gençlerin genel olarak şiddete tutumu yanında; fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik şiddete yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik maddeler yer almaktadır. Literatürde şiddetin çok boyutlu bir süreç olduğu ve fiziksel, cinsel, duygusal ve ekonomik olarak dört temel başlıkta ele alınabileceği belirtilmektedir (Kocacık ve Çağlayandereli 2009, Tabachnick and Fidell

2001). Yurt dışında yapılmış olan bir ölçek geliştirme çalışmasında da fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet alt boyutlarına ait tutum maddelerinin olduğu belirlenmiştir (Price and Byers 1999). Ölçeğin modifikasyon indeks değerleri incelenerek kavramsal olarak literatüre uygun şekilde genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet, ekonomik ve cinsel şiddet türleri ile ilişkili olabilecek maddeler bu alt boyutlar altında değerlendirilmiştir. Yirmi sekiz maddelik ölçeğin geçerliliği "Doğrulayıcı Faktör Analizi" ile incelenmiş, diyagram 1'de gösterilmiştir.

Diyagram 1. FŞTÖ'nün Doğrulayıcı Faktör Analizinin Geçerliliği

Tablo 3'de FŞTÖ'nün güvenilirliğinin belirlenmesine yönelik olarak hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları sunulmaktadır. FŞTÖ'nün Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.91, alt ölçeklerin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları 0.72-0.85 olarak

hesaplanmıştır. Bu bulgu, geliştirilen ölçeğinin genel ve alt boyutlara ait iç tutarlılık katsayılarının yüksek, dolayısıyla Türk toplumu için uygun ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir. Ölçeğin zamana karşı değişmezliğini değerlendirmek amacıyla

Tablo 3. Ölçek Güvenirlikleri

	Ifade Sayısı	Cronbach's Alpha
Cinsel Şiddet	7	0.84
Duyusal Şiddet	6	0.85
Genel Şiddet	5	0.72
Ekonomik Şiddet	5	0.75
Fiziksel Şiddet	5	0.72
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	28	0.91

test-tekrar test analizi yöntemi kullanılmıştır. Literatürde ilgili testin birinci ölçüm ve ikinci ölçüm arasında en az iki hafta en fazla altı hafta arasında yapılması önerilmektedir (Aktürk ve Acemoğlu 2011, Polit and Beck 2010). Bu

çalışmada, test-re test ölçümleri dört hafta ara ile uygulanmıştır. Tablo 4'de FŞTÖ ile alt boyutlarının zamana göre değişimindeki farklılıklar gösterilmiştir. Bireylerin ilk zamanda flört şiddeti ölçeği sorularına verdikleri

cevapların ortalaması 4.38 ve ikinci zamandaki ortalaması ise 4.52'dir. FŞTÖ ve alt boyutlarının puan ortalamaları açısından zamanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p>0.05$). Bu sonuç ölçeğin zamana karşı tutarlı olduğunu göstermiştir.

Tablo 4. FŞTÖ ve Alt Boyutlarının Zamana Göre Değişimindeki Farklılığın İncelenmesi

	Ortalama ± SS	t	p
GenelŞiddet t0	4.52±0.67		
GenelŞiddet t1	4.80±0.36	-2.025	0.055
FizikselŞiddet t0	4.28±0.56		
FizikselŞiddet t1	4.36±0.55	-0.779	0.444
Duygusal Şiddet t0	4.26±0.646		
Duygusal Şiddet t1	4.41±0.560	-1.325	0.198
Ekonomik Şiddet t0	3.93±0.874		
Ekonomik Şiddet t1	4.04±0.916	-1.222	0.234
Cinsel Şiddet t0	4.78±0.450		
Cinsel Şiddet t1	4.86±0.312	-0.928	0.363
FŞTO t0	4.38±0.451		
FŞYO t1	4.52±0.439	-1.996	0.058

Tablo 5. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği ve Alt Boyutlar Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

	Genel Şiddet	Fiziksel Şiddet	Duygusal Şiddet	Ekonomik Şiddet	Cinsel Şiddet	FŞTÖ
r	1	0.497	0.340	0.317	0.358	0.649
Genel Şiddet p		0.001***	0.001***	0.000***	0.000***	0.000***
N	1045	1043	1043	1044	1044	1045
r		1	0.451	0.430	0.380	0.728
Fiziksel Şiddet p			0.001***	0.000***	0.000***	0.000***
N		1043	1041	1042	1042	1043
r			1	0.569	0.501	0.796
Duygusal Şiddet p				0.000***	0.000***	0.000***
N			1043	1042	1042	1043
r				1	0.461	0.757
Ekonomik Şiddet p					0.000***	0.000***
N				1044	1044	1044
r					1	0.753
Cinsel Şiddet p						0.000***
N					1044	1044
r						1
Flört Şiddet Ölçeği p						
N						1045

***p<0.001

Tablo 5’de FŞTÖ ile ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. Flört şiddeti tutum ölçeği ile genel ($p<0.001$), fiziksel ($p<0.001$), duygusal ($p<0.001$), ekonomik ($p<0.001$) ve

cinsel şiddet ($p<0.001$) alt boyutları arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki bulunmaktadır.

Tablo 6. Flört Ölçeği ve Alt Boyutları ile Cinsiyet Durumunun Karşılaştırılması Arasındaki Farklılığın İncelenmesi (n=941)

		n	Ortalama ± SS	t	p
Genel Şiddet	Kadın	520	4.58±0.58	7.82	0.001*
	Erkek	421	4.23±0.74		
Fiziksel Şiddet	Kadın	519	4.34±0.61	7.87	0.001*
	Erkek	421	3.97±0.78		
Duygusal Şiddet	Kadın	519	4.20±0.69	7.13	0.001*
	Erkek	420	3.86±0.75		
Ekonomik Şiddet	Kadın	519	4.02±0.75	7.35	0.001*
	Erkek	421	3.64±0.81		
Cinsel Şiddet	Kadın	519	4.67±0.51	8.86	0.001*
	Erkek	421	4.31±0.70		
Flört Ölçeği	Kadın	520	4.38±0.43	10.90	0.001*
	Erkek	421	4.02±0.54		

* $p<0.001$

Ölçmeye çalışılan nitelikte ilgili grupların ortalamaları arasında bir farklılık söz konusu olduğunda, bu farklılık yapı geçerliğinin bir kanıtı olabilmektedir. FŞTÖ’den alınan puan ortalamaları açısından her iki cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olduğu belirlenmiştir ($p<0.001$, Tablo 6).

Çalışmada hem kız hem de erkek öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının destekleyici yönde olmadığı ancak çalışmaya katılan erkek öğrencilerin flört şiddeti ölçeğinden ve alt boyutlardan aldıkları puan ortalamalarının kızlara göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu erkek öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının kız öğrencilere göre daha destekleyici yönde olduğunu göstermektedir. Balkıs, Erdinç ve Buluş (2005) tarafından yapılan bir çalışmada da şiddete yönelik eğilimlerin erkek öğrencilerde kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Bu durumun kültür, yetiştirilme tarzı ve toplumsal cinsiyet rollerinden kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Flört şiddeti, tüm şiddet türleri gibi bireye hem fiziksel hem de psikolojik zararları olabilen, kişinin gelecekteki ilişkilerini, aile yaşantısını da etkileyebilen bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle toplumdaki adölesan ve genç yaş grubundaki bireylerin özellikle de üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarını belirlemek önemlidir. Ayrıca sağlıklı bir toplumun olabilmesi için şiddete yönelik farkındalığın yüksek olması ve toplumun şiddete yönelik tutumlarını belirlenmesi önemlidir. Bu çalışmada da flört şiddetine yönelik tutumları belirlemek amacıyla bir ölçek geliştirilmiştir ve geliştirilen ölçeğin topluma uygun ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda geliştirilen ölçek, 28 maddeden ve genel şiddet, fiziksel şiddet, ekonomik şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan 23 madde ters yönde puan almaktadır. Ölçek puan ortalamasının 5’e yaklaşması bireylerin flört şiddetine yönelik sahip olduğu tutumlarının, flört şiddetini desteklemediğini göstermektedir.

KAYNAKLAR

- Aktürk Z, Acemoğlu H.** Sağlık Çalışanları İçin Araştırma ve Pratik İstatistik, İkinci Baskı, İstanbul: Anadolu Matbaası;2011.p.277-83.
- Balkıs M, Erdinç D, Buluş M.** Şiddete Yönelik Tutumların Özyeterlik Medya Şiddete Yönelik İnanç Arkadaş Grubu ve Okula Bağlılık Duygusu ile İlişkisi. Ege Eğitim Dergisi 2005; 2(6):81-97.
- Can-Gürkan Ö, Coşar F.** Ekonomik Şiddetin Kadın Yaşamındaki Etkileri. Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi 2009; 2(3): 124-9.
- Eaton DK, Kristen SD, Barrios L, Brener ND, Noonan RK.** Associations of Dating Violence Victimization with Life Time Participation, Co-Occurrence, and Early Initiation of Risk Behaviors among U.S. High School Students. Journal of Interpersonal Violence 2007; 22 (5): 585–602.
- Ely G, Dulmus CN, Wodarski JS.** Adolescent dating violence. In: Rapp-Paglicci LA, Roberts AR, Wodarski JS, eds. Handbook of Violence. 1 st ed. New York: John Wiley&Sons, Inc; 2002. p.34-49.
- Hickman LJ, Jaycox LH, Aronoff J.** Dating Violence among Adolescents: Prevalence, Gender Distribution, and Prevention Program Effectiveness. Trauma, Violence & Abuse 2004; 5(2): 123-42.
- Kabasakal Z, Girli A.** Üniversite Öğrencilerinin Kadına Yönelik Şiddet Hakkındaki Görüşlerinin, Deneyimlerinin Bazı Değişkenler ve Yaşam Doyumu ile İlişkisi. Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Dergisi 2012; 14(2),105-23.
- Kaukinen C.** Dating Violence Among College Students: The Risk and Projective Factors. Trauma, Violence & Abuse, 2014;1-14. doi: 10.1177/1524838014521321.
- Kılınçer AS, Tuzgöl M.** Romantik İlişkiyi Değerlendirme Ölçeği'nin Geliştirilmesi. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi 2013; 4(1),15-32.
- Kocacık F, Çağlayandereli M.** Ailede Kadına Yönelik Şiddet: Denizli İli Örneği. Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi 2009; 6(2):24-43.
- Luthra R, Gidycz CA.** Dating Violence among College Men and Women: Evaluation of A Theoretical Model. Journal of Interpersonal Violence 2006; 21(6):717–31.
- Pınar G, Alger L.** Üniversite Öğrencilerinde Fiziksel ve Cinsel Şiddet Davranışları. Turkish of Obstetrics and Gynecology 2006; 3(3):181-6.
- Polit DF, Beck CT.** Essentials of Nursing Research: Appraising Evidence for Nursing Practice, Philadelphia: Wolters Kluwer& Lippincott Williams& Wilkins; 2010. p.87-98.
- Price EL, Byers ES.** The Dating Violence Research Team. The Attitudes Towards Dating Violence Scales: Development and initial validation. Journal of Family Violence 1999;14:351-75.
- Sezer Ö.** Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 2008;9(16):1-15.
- Şenol D, Yıldız S.** Kadına Yönelik Şiddet Algısı Kadın ve Erkek Bakış Açılıyla. Ankara:Mutlu Çocuklar Derneği Yayınları;2013.p.9-11.
- Tabachnick BG, Fidell LS.** Using Multivariate Statistics, Fourth Ed., New York: Harper Collins Publishers, 2001.p. 607-43.
- Tezbaşaran AA.** Likert Tipi Ölçek Geliştirme Klavuzu. İkinci Baskı. Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayınları,1997.p. 9-24.
- Young AG, Pearce S.** A Beginner's Guide to Factor Analysis: Focusing on Exploratory Factor Analysis. Tutorials in Quantitative Methods for Psychology 2013, 9(2):79-94.
- Yumuşak A, Şahin R.** Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçeklerinin Güvenirlik ve Geçerlik Çalışması. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi 2014;13(49): 233-52.